

**Uchwała Komisji ds. postępowania habilitacyjnego
dr. Macieja Smętkowskiego zawierająca opinię wraz z uzasadnieniem**

Podstawa prawna: *Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2011 r., nr 84, poz. 455), Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. nr 204, poz. 1200).*

W dniu 16 września 2014 r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała komisję habilitacyjną w składzie:

przewodniczący komisji: prof. dr hab. Andrzej Wojtyna (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie),

sekretarz komisji: dr hab. Małgorzata Durydiwka (Uniwersytet Warszawski),

recenzenci:

- prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu)
- prof. dr hab. Andrzej Czyżewski (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu),
- prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk (Uniwersytet Warszawski),

członkowie komisji:

- prof. dr hab. Irena Kotowska (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie),
- dr hab. Wojciech Dziemianowicz (Uniwersytet Warszawski),

w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Macieja Smętkowskiego wszczętego w dniu 17 kwietnia 2014 r. w dziedzinie Nauk o Ziemi w dyscyplinie Geografia.

Podstawą wniosku o rozpoczęcie postępowania habilitacyjnego dr. Macieja Smętkowskiego jest osiągnięcie naukowe w postaci opublikowanej w 2013 r. w Wyd. Naukowym Scholar rozprawy pt. *Rozwój regionów i polityka regionalna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w okresie transformacji i globalizacji* (recenzja wydawnicza: prof. dr hab. Bolesław Domański) oraz pozostały dorobek naukowy i osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne.

Ocena rozprawy habilitacyjnej

Rozprawa habilitacyjna dr. Macieja Smętkowskiego pt. *Rozwój regionów i polityka regionalna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w okresie transformacji i globalizacji* została pozytywnie oceniona przez wszystkich recenzentów. Prof. dr hab. Andrzej Czyżewski zwrócił uwagę na jej interdyscyplinarny i międzydziedzinowy charakter (s. 1) oraz podkreślił wkład Habilitanta zarówno w rozwój dyscypliny geografia ekonomiczna, jak i ekonomia (specjalność: gospodarka przestrzenna), polegający na empirycznym potwierdzeniu hipotezy dotyczącej dualnego charakteru procesów konwergencji, sprowadzającego się z jednej strony do wyrównywania poziomu rozwoju między krajami badanych regionów, z drugiej – do dywergencji wewnątrz krajowej (s. 10). Również prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz stwierdził, iż jest to znaczące opracowanie w dotychczasowym dorobku polskich badań regionalnych zapewniając postęp w dziedzinie Nauk o Ziemi i dyscyplinie Geografia (s. 3). Bardziej sceptyczne stanowisko prezentuje prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk, według którego recenzowana rozprawa jest w dużej mierze zestawieniem danych statystycznych publikowanych przez Eurostat, które były punktem wyjścia do analiz ilościowych i sporządzonych map. Zatem zaprezentowany w pracy obraz Europy Środkowo-Wschodniej jest w znacznej mierze zdeterminowany obrazem tej części Europy wykreowanym przez Eurostat, co osłabia „oryginalność pracy dr. Macieja Smętkowskiego, gdyż dla czytelnika interesującego się opisywanym przez Niego problemem niewiele w niej jest nowych treści (s. 11).

Rozprawa dr. M. Smętkowskiego składa się z dwóch części. Pierwsza z nich (rozdziały 1-2) została opracowana na podstawie studiów literaturowych, zaś druga (rozdziały 3-5) – to prezentacja wyników analizy empirycznej. W warstwie merytorycznej Recenzenci szczególnie wysoko oceniają drugą część pracy. Zdaniem prof. dr hab. A. Czyżewskiego, najbardziej wartościową częścią rozprawy jest rozdział 3 pt. *Rozwój regionów krajów Europy Środkowo-Wschodniej*, w którym została przedstawiona wielowymiarowa analiza procesów rozwoju regionalnego dla 179 jednostek typu NUTS 3, przy zastosowaniu rozbudowanej macierzy wskaźników uwzględniającej typowe miary ekonomiczne (np. PKB *per capita*, wskaźnik zatrudnienia, stopa bezrobocia rejestrowanego i inne) oraz wyznaczniki rozwoju endogenicznego (np. nakłady na działalność B+R, odsetek zatrudnionych w B+R, liczba studentów na 1000 mieszkańców i inne). Również rozdział 5 pt. *Polityka regionalna jako czynnik rozwoju regionów – analiza studiów przypadku* przedstawia, zdaniem prof. dr hab. A. Czyżewskiego, „oryginalną, rzadką i bardzo pracochłonną analizę 10 studiów przypadku regionów pozametropolitarnych, które charakteryzowały się relatywnie szybkim tempem

wzrostu gospodarczego w ramach wyróżnionych typów regionów” (s. 9). Prof. dr hab. T. Stryjakiewicz podkreślił ponadto, że w analizie studiów przypadku *Habilitant* w ujednolicony sposób przeprowadził badanie mechanizmów rozwoju wybranych regionów, zmierzając do syntezy strukturalizowanej układem poruszanych problemów badawczych (s. 3).

Z kolei prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk – poza uznaniem dla rozdziału 5 – zwrócił uwagę także na rozdział 4 (*Modele polityki regionalnej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej*), a zwłaszcza na podrozdział poświęcony porównaniu modeli polityki regionalnej w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, który – zdaniem Recenzenta – dowodzi bardzo dobrej znajomości przez *Habilitanta* polityki regionalnej w analizowanych krajach.

Recenzenci sporo uwagi poświęcili też kwestiom metodycznym. Prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz za jedną z mocnych stron pracy uznał „wartościowe wyniki poznawcze uzyskane z wykorzystaniem zróżnicowanych metod badawczych, w tym ich autorskich modyfikacji” (s. 4), ale jednocześnie jako jedną ze słabych stron pracy określił „zastosowanie modelu konwergencji dla relatywnie krótkich okresów obserwacji, co wpływa na jakość uzyskanych wyników” (s. 5). Prof. dr hab. Andrzej Czyżewski szczególnie wysoko ocenił autorską „macierz dylematów polityki regionalnej ze względu na koncentrację środków finansowych, która ma cztery wymiary: konkurencyjność i konwergencję vs. koncentracja a rozpraszanie środków” (s. 6), i która pozwoliła zobrazować cztery dylematy polityki regionalnej dotyczącej jej celów oraz stopnia przestrzennej koncentracji prowadzonych działań. Również prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk podkreślił, że „*Habilitant* posłużył się dla udowodnienia swoich tez wieloma metodami i technikami ilościowymi, w tym stosunkowo rzadko stosowaną techniką autokorelacji przestrzennej / Morana” (s. 9). Jednocześnie jednak prof. dr hab. A. Kowalczyk zwrócił uwagę za niezbyt fortunne przyjęcie jednostek szczebla NUTS 3 jako podstawowych przestrzennych jednostek odniesienia, motywując to ich odmiennym w badanych krajach statusem formalnym. W Polsce bowiem – w odróżnieniu od innych analizowanych krajów – jednostki NUTS 3 nie pokrywają się z regionami administracyjnymi, a samorząd regionalny występuje na poziomie NUTS 2.

Kolejną warstwą oceny rozprawy dr. M. Smętkowskiego jest jej „osadzenie” w literaturze i dorobku naukowym różnych dyscyplin. Prof. dr hab. A. Czyżewski wysoko ocenił przegląd literatury i jej krytyczną analizę, podkreślając że „*Habilitant* uwzględnił endogeniczne teorie wzrostu regionalnego, nową geografii ekonomiczną, endogeniczne teorie rozwoju lokalnego, nową teorię wzrostu endogenicznego, podejścia strukturalistyczne oraz podejścia sieciowe, obejmujące m.in. skupienia przedsiębiorstw o różnych powiązaniach globalnych, sąsiedzkich,

zewewnętrznych i lokalnych” (s. 5-6). Prof. dr hab. T. Strykiewicz także podkreślił dobre „osadzenie” pracy w literaturze i światowym dorobku naukowym oraz pochwalił otwartość Habilitanta „na różne podejścia i perspektywy metodologiczne przy dużej umiejętności ich syntezy i oryginalnej systematyzacji” (s. 4). Przyznał jednak, że w analizie podstaw teoretycznych regionu nieco zabrakło koncepcji związanych ze „szkołą poznańską” (Z. Chojnicki, T. Czyż, J. Parysek, L. Wojtasiewicz), które wpisują się w „kanon” badań nad regionem ekonomicznym.

Natomiast dla prof. dr hab. A. Kowalczyka istotnym mankamentem pracy jest pominięcie „w części dotyczącej krajów Europy Środkowo-Wschodniej publikacji będących dziełem czołowych specjalistów z tych krajów zajmujących się rozwojem regionów i polityką regionalną” (s. 11). Chodzi przede wszystkim o anglojęzyczne publikacje takich autorów, jak: Peter Dostal, Martin Hampl, Jiří Blažek czy Pavel Korec.

Pomimo uwag krytyczno-polemicznych, wszyscy Recenzenci uznali, że przedstawiona przez dr. Macieja Smętkowskiego rozprawa spełnia kryteria określone przez *Ustawę o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami), stanowiąc osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16, ust. 2 wyżej wymienionej ustawy.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Podjęmowana przez dr. Macieja Smętkowskiego problematyka badawcza koncentruje się na trzech obszarach tematycznych: 1. procesy metropolizacji w różnych skalach przestrzennych, 2. rozwój obszarów pozametropolitarnych, w tym głównie przygranicznych oraz 3. wpływ polityk publicznych na procesy rozwoju regionalnego i lokalnego. Tej problematyki dotyczą też prace Habilitanta opublikowane w okresie 2000-2013. Łącznie dr Maciej Smętkowski opublikował jako autor lub współautor 60 prac naukowych (41 po doktoracie), w tym:

- pięć artykułów w czasopiśmie zagranicznych, w tym trzy – w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej (Journal Citation Reports – JCR), przy czym jeden jest w pełni samodzielny (w 2013 r. w „Europe-Asia Studies” vol. 65, no. 8, 1529-1554), a dwa współautorskie (oba w „European Planning Studies”, pierwszy w 2008 r. – vol. 16, no. 6, 727-743, drugi w 2012 r. – vol. 20, no. 6, 923-939);

- 19 artykułów w czasopiśmie krajowych, w tym 8 współautorskich (14 po doktoracie, w tym 7 współautorskich), m.in. w takich czasopiśmie jak: „Geographia Polonica”, „Studia Regionalne i Lokalne”, „Przegląd Geograficzny”;
- trzy współautorskie monografie (dwie po doktoracie);
- 36 rozdziałów w publikacjach zwartych, w tym 12 współautorskich (22 po doktoracie, w tym 6 współautorskich). Po uzyskaniu stopnia doktora były to 4 rozdziały w anglojęzycznych monografiach wydanych zagranicą (USA, Wielka Brytania, Niemcy i Rumunia), 5 rozdziałów w monografiach anglojęzycznych wydanych w Polsce oraz 13 rozdziałów w monografiach wydanych w języku polskim;
- współredakcja naukowa dwóch monografii wydanych w języku angielskim (jedna w USA w 2010 r. przez wydawnictwo Routledge, druga – w Polsce w 2006 r. przez Wydawnictwo Naukowe Scholar).

Zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym publikacje dr. Macieja Smętkowskiego są wysoko ocenione przez Recenzentów, którzy zwracają uwagę, iż są one obszerne, dobrze udokumentowane, opracowane z wykorzystaniem różnych technik ilościowych. Prof. dr hab. T. Strykiewicz podkreśla ponadto, „że Kandydat w realizowanych badaniach przywiązuje duże znaczenie do praktycznej użyteczności uzyskiwanych przez niego wyników dla władz publicznych. Skutkuje to widocznym udziałem w Jego dorobku prac ewaluacyjnych dotyczących oceny wpływu polityk publicznych na rozwój regionalny i lokalny” (s. 6).

Prof. dr hab. A. Czyżewski zwraca też uwagę na dobre upowszechnienie prac Habilitanta, co potwierdza też prof. T. Strykiewicz (s. 6), podając, że sumaryczny *impact factor* według Journal Citation Report dla dorobku Habilitanta wynosi 1,825, a ponadto według bazy Web of Science (WoS) Kandydat posiada 14 cytowań odnoszących się do 9 Jego publikacji. Obliczony na tej podstawie wskaźnik Hirscha wynosi 2. Natomiast według bazy Google Scholar, dr M. Smętkowski posiada 485 cytowań, a wskaźnik Hirscha wynosi 12 (stan w dniu 13 listopada 2014 r.). Natomiast prof. dr hab. A. Kowalczyk ustosunkowując się do dorobku dr. M. Smętkowskiego mierzonego liczbą publikacji i miejscem ich wydania zwraca uwagę, iż jednak 10 z 11 artykułów w języku polskim zostało opublikowanych w kwartalniku „Studia Regionalne i Lokalne”, które są wydawane przez Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych UW, zaś wszystkie monografie opublikowane w Polsce zostały wydane nakładem Wydawnictwa Naukowego Scholar. Tym samym cytowany Recenzent wyraził ubolewanie, iż w dorobku Habilitanta nie ma publikacji wydanych przez wiodące

polskie wydawnictwa, jak np. Wydawnictwo Naukowe PWN, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne czy Bogucki Wydawnictwo Naukowe (s. 8).

Recenzenci bardzo wysoko oceniają aktywność Habilitanta w zakresie udziału oraz kierowania międzynarodowymi i krajowymi projektami badawczymi, „których tematyka – jak podkreśla prof. T. Strykiewicz (s. 8) – odpowiada głównym nurtom zainteresowań badawczych Kandydata”. Dr Maciej Smętkowski brał bowiem udział jako wykonawca w 11 międzynarodowych oraz w 9 krajowych projektach badawczych, przy czym był/jest koordynatorem pracy zespołów w ramach pakietów badawczych wchodzących w skład dużych projektów międzynarodowych finansowanych z programów ramowych badań UE (projekty: GRINCOH i EUBORDERREGIONS) oraz programu ESPON (projekty: FOCI i TERCO). Ponadto Habilitant odbył dwa długoterminowe staże naukowe w University of Victoria w Kanadzie oraz w Roskilde Universitet Centre (RUC) w Danii, uczestniczył w ponad 40 międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, podczas których wygłaszał referaty.

Reasumując, wszyscy Recenzenci wysoko ocenili dorobek naukowy Habilitanta, a prof. dr hab. A. Czyżewski napisał nawet, że „są to osiągnięcia rzadko spotykane na tym etapie rozwoju młodego naukowca, biorąc pod uwagę relatywnie krótką ścieżkę dotychczasowej kariery naukowej Habilitanta” (s. 13). Zatem, osiągnięcia naukowo-badawcze dr Macieja Smętkowskiego należy uznać za spełniające wymagania określone w *Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami).

Ocena osiągnięć dydaktyczno-organizacyjnych i współpracy międzynarodowej

Najsłabiej przez Recenzentów została oceniona działalność dydaktyczna Habilitanta, który prowadził i prowadzi – jak podkreśla prof. A. Czyżewski (s. 13) – zajęcia z relatywnie małej liczby wąsko wyspecjalizowanych przedmiotów, w tym w ramach zajęć kursowych – wykład z „Geografii metropolii i regionów metropolitarnych” oraz ćwiczenia z „Teorii gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego”, a także wykłady nt. procesów metropolizacji i rozwoju regionalnego – w ramach organizowanej przez Centrum Akademii Rozwoju Regionalnego. Ponadto dr M. Smętkowski opiekował się czterema pracami magisterskimi (kierunek: gospodarka przestrzenna) oraz organizował praktyki dla studentów gospodarki przestrzennej EUROREG (głównie w formie wyjazdów studyjnych). Jednak, jak zauważa prof. A. Kowalczyk, „choć dorobek dydaktyczny dr. Macieja Smętkowskiego

może wydawać się skromny, wynika to ze specyfiki Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych UW, które bardziej przypomina instytucję naukowo-badawczą niż naukowo-dydaktyczną” (s. 14).

Znacznie wyżej została oceniona działalność ekspercka Habilitanta, który jest autorem 8 ekspertyz, w tym dla Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (6), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (1) oraz Urzędu Miasta St. Warszawy (1). Wysoko została też oceniona aktywność Kandydata w roli recenzenta. Poza oceną projektu badawczego dla Narodowego Centrum Nauki (2013 r.), był On autorem 25 recenzji wydawniczych w krajowych i międzynarodowych czasopismach.

Recenzenci wysoko ocenili działalność dr. M. Smętkowskiego na polu współpracy międzynarodowej, która przede wszystkim przejawia się stałą współpracą z licznymi wiodącymi ośrodkami badawczymi w zakresie określonej problematyki, w tym: European Policy Research Centre, University of Strathclyde (polityka regionalna), Karelian Institute, University of Eastern Finland (studia transgraniczne), BEST, Politecnico di Milano (gospodarka przestrzenna) czy IGEAT, Université Libre de Bruxelles (planowanie przestrzenne i regionalne). Ponadto w okresie 2010-2013 dr M. Smętkowski wspólnie z dr Olgą Mrinską kierował międzynarodowym konsorcjum o nazwie „The impact of global economic crisis on capital cities”.

Recenzenci docenili też członkostwo Habilitanta w Komitecie redakcyjnym „Journal of Finance and Economics, SECNA, Today Science” (od 2012 r.), a także fakt, że w okresie 2001-2013 pełnił funkcję członka zarządu Regional Studies Association – Sekcja Polska, a w latach 2009-2013 przedstawiciela krajowego Regional Studies Association.

Wnioski

Zarówno przedstawione przez dr. Macieja Smętkowskiego osiągnięcia naukowe (tj. monografia pt. *Rozwój regionów i polityka regionalna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w okresie transformacji i globalizacji*), jak i pozostały dorobek naukowy oraz aktywność Habilitanta w zakresie osiągnięć dydaktyczno-organizacyjnych oraz współpracy z zagranicą zostały przez wszystkich Recenzentów ocenione pozytywnie, co znalazło odzwierciedlenie w postawieniu wniosków o dopuszczenie dr. M. Smętkowskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Przebieg posiedzenia Komisji

W dniu 10 marca 2015 r. – zgodnie z *Ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami) – zebrała się Komisja ds. postępowania habilitacyjnego dr. Macieja Smętkowskiego w składzie:

przewodniczący komisji: prof. dr hab. Andrzej Wojtyna (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie),

sekretarz komisji: dr hab. Małgorzata Durydiwka (Uniwersytet Warszawski),

recenzenci:

- prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu)
- prof. dr hab. Andrzej Czyżewski (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu),
- prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk (Uniwersytet Warszawski),

członkowie komisji:

- prof. dr hab. Irena Kotowska (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie),
- dr hab. Wojciech Dziemianowicz (Uniwersytet Warszawski).

Przewodniczący, prof. dr hab. Andrzej Wojtyna powitał i przedstawił członków Komisji i zaproponował porządek obrad zgodny ze znowelizowaną *Ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki*. Jednocześnie przypomniał, że wszystkie recenzje są jednoznacznie pozytywne, o czym członkowie Komisji mieli okazję się przekonać zapoznając się z nimi. Poinformował też, że nie wpłynął wniosek o przeprowadzenie rozmowy z Habilitantem. Następnie poprosił recenzentów oraz pozostałych członków Komisji o zabranie głosu w celu przedstawienia najbardziej istotnych kwestii dotyczących rozprawy i dorobku dr. M. Smętkowskiego. Po wypowiedziach wszystkich członków Komisji zaproponował dalszą dyskusję, a następnie głosowanie jawne nad przyjęciem uchwały, gdyż nie wpłynął wniosek od Kandydata o przeprowadzenie głosowania w trybie tajnym.

Przebieg dyskusji:

Prof. dr hab. Andrzej Czyżewski podkreślił, że zarówno rozprawa, jak i dorobek Habilitanta są przez niego ocenione bardzo wysoko, co znalazło odzwierciedlenie w recenzji. Pochwalił Habilitanta za jasno sformułowany cel badań i dobór metod badawczych, stwierdzając, że Kandydat podjął trudną i bardzo pracochłonną próbę uzupełnienia badań ilościowych o komplementarne analizy jakościowe, wykorzystujące metodę „studiów

przypadku”. Szczególną uwagę prof. dr hab. A. Czyżewski zwrócił na walor teoriopoznawczy części wniosków zawartych w pracy. Dotyczy to zwłaszcza konstatacji, iż z jednej strony mechanizmy konwergencji postulowane przez teorie neoklasyczne prowadzą do wyrównywania poziomu rozwoju między krajami, podczas gdy z drugiej – zachodzą procesy regionalnej dywergencji wewnątrz krajowej, wynikające z teorii rozwoju spolaryzowanego. Ale jednocześnie stwierdził, że Autor nie ustrzegł się usterek, wśród których największe zastrzeżenia budzą błędnie pod względem metodologicznym sformułowane hipotezy badawcze. Zresztą, jak sam zaznaczył, dość szczegółowo napisał o tym w recenzji. Podsumowując, stwierdził że – pomimo uwag krytycznych – recenzowana praca stanowi niewątpliwą i oryginalny wkład zarówno w rozwój dyscypliny geografii (specjalność geografia ekonomiczna), jak i ekonomii (specjalność gospodarka przestrzenna). Również pozostały dorobek naukowy Habilitanta został przez prof. dr hab. A. Czyżewskiego oceniony wysoko i na tej podstawie wyraził opinię, iż dr Maciej Smętkowski „wręcz z nadstatkiem” spełnia wszystkie wymogi w postępowaniu habilitacyjnym.

Prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk stwierdził natomiast, że nie jest tak wielkim entuzjastą dorobku naukowego dr. Macieja Smętkowskiego. Odnosząc się do rozprawy habilitacyjnej, podkreślił, że zajmując się Europą Środkowo-Wschodnią, dr M. Smętkowski wykorzystał opracowania mniej znanych (znaczących) badaczy. Zdaniem Recenzenta, zabrakło przede wszystkim odniesień do prac wiodących badaczy z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, którzy zajmują się tą problematyką. Pewnym zarzutem było też opieranie się wyłącznie na danych Eurostatu, co niejako wpłynęło na charakter postępowania badawczego i otrzymanych wyników. Prof. dr hab. A. Kowalczyk podkreślił, że niewątpliwą zaletą Habilitanta jest Jego sprawność w przygotowywaniu ekspertyz i projektów, aktywność na polu współpracy międzynarodowej czy publikowanie w renomowanych czasopiśmie. Jedną z miar dorobku naukowego jest też wskaźnik cytowań, który w przypadku dr. M. Smętkowskiego jest wysoki, jednakże mierząc jego dorobek nie tylko liczbą cytowań, ale również miejscem, warto zauważyć, że Jego prace są cytowane głównie w „Studiach Regionalnych i Lokalnych”, a więc w czasopiśmie wydawanym przez instytucję, w której pracuje. Zatem trudno jest określić czy i w jakim stopniu Jego artykuły mają wydzźwięk w szerszej skali. Podsumowując, prof. dr hab. A. Kowalczyk stwierdził, że dorobek naukowy Habilitanta spełnia wymagania nowego systemu, więc sporządzona przez niego recenzja rozprawy i dorobku naukowego dr. M. Smętkowskiego jest pozytywna.

Prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz w swojej wypowiedzi przedstawił mocne i słabe strony recenzowanej rozprawy habilitacyjnej. Wśród mocnych stron zwrócił szczególną uwagę na wartościowe wyniki poznawcze uzyskane z wykorzystaniem zróżnicowanych metod badawczych oraz rekomendacje dla prowadzenia polityki rozwoju, natomiast jako słabe elementy wyróżnił ograniczoną spójność części teoretycznej pracy z jej częścią empiryczną oraz brak ciągłości czasowej przeprowadzonych analiz, co wywołuje wrażenie, że są to dwa odrębne, przeprowadzone w różnym czasie badania (1998-2006 i 2008-2009). Niemniej jako całość praca stanowi – zdaniem prof. dr. hab. T. Strykiewicza – ważny wkład w rozwój geografii i spełnia kryteria osiągnięcia naukowego określone w art. 16 ust. 2 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*. Bardzo pozytywnie ocenił natomiast pozostały dorobek naukowo-badawczy Habilitanta, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, stwierdzając, że są to osiągnięcia ponadprzeciętne, a aktywność w zakresie współpracy międzynarodowej, udziału w projektach badawczych i zespołach eksperckich uznał za wyróżniający. Konkludując, w pełni poparł wniosek o nadanie dr. M. Smętkowskiemu stopnia doktora habilitowanego nauk o Ziemi, w dyscyplinie geografia.

Prof. dr hab. Irena Kotowska wysoko oceniła dobór problematyki badawczej i sposób jej analizy. W nawiązaniu do wypowiedzi prof. dr. hab. A. Kowalczyka, stwierdziła iż wykorzystywanie danych Eurostatu nie powinno być zarzutem, gdyż w badaniach o charakterze porównawczym w zasadzie jest to jedyne źródło danych. Na szczególną pochwałę zasługuje – w opinii prof. dr hab. I. Kotowskiej – zastosowanie przez Habilitanta szerokiego spektrum metod analitycznych, którymi bardzo sprawnie się posługuje. Zwróciła jednak uwagę, że Habilitant powinien przywiązywać większą uwagę do jasności i precyzji wypowiedzi, podając za przykład wniosek nr 4, który nie przystaje do tematu pracy. Odwołując się do swoich doświadczeń jako recenzenta wniosków habilitacyjnych, uznała, że dr M. Smętkowski ponadprzeciętnie spełnia wymogi młodego naukowca i popiera wniosek o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego. Nawiązując z kolei do wypowiedzi prof. dr. hab. A. Kowalczyka dotyczącej cytowań prac Habilitanta w czasopiśmie wydawanym przez jednostkę, w której pracuje, z ubolewaniem stwierdziła, że jest to niestety powszechna praktyka w wielu krajach i środowiskach, praktyka nieetyczna, a wynikająca w dużym stopniu z charakteru procedur oceniających pracowników naukowych.

Dr hab. Wojciech Dziemianowicz także wysoko ocenił dorobek naukowo-badawczy Habilitanta, stwierdzając, że perfekcyjnie wykorzystuje On możliwości, które daje mu instytucja, w której pracuje. Odnosząc się do przedstawionej rozprawy stwierdził, że zabrakło

w niej mapy syntezy współczesne procesy zachodzące w Europie Środkowo-Wschodniej, nawiązującej niejako do tzw. „bumerangu Gorzelaka” z wcześniejszych badań krajów grupy wyszehradzkiej. Nie jest to zarzut umniejszający wkład Habilitanta, natomiast szersza refleksja – którą podzieliła też prof. dr hab. I. Kotowska – iż znaczna część współczesnych opracowań opiera się na dużej liczbie badań szczegółowych, które niestety nie są opatrzone syntetyczną konkluzją.

Dr hab. Małgorzata Durydiwka przychyliła się do wcześniej zaprezentowanych opinii, podkreślając że – mimo pewnych braków – to jednak z racji zakresu badań, stosowanych metod i technik badawczych oraz wartości poznawczych praca zasługuje na uznanie. A niepodważalnym w kontekście *Ustawy o stopniach naukowych...* jest pozostały dorobek naukowo-badawczy Habilitanta, zwłaszcza Jego udział w licznych projektach badawczych i zespołach eksperckich, co niejako dowodzi dużej dbałości dr. M. Smętkowskiego o aplikacyjny wymiar prowadzonych przez Niego badań.

Prof. dr hab. Andrzej Wojtyna podkreślił, że recenzje rozprawy i dorobku naukowo-badawczego Habilitanta są wnikliwe i w sposób niezamierzony komplementarne, zarówno pod względem pozytywnego wkładu Kandydata, jak i sformułowanych zarzutów, co *de facto* ułatwia końcową ocenę dorobku Habilitanta, która – jak wynika z zaprezentowanych wypowiedzi – jest pozytywna. Nawiązując do wcześniejszych opinii, potwierdził umiejętność Habilitanta wykorzystywania roztaczających się możliwości w zakresie prowadzenia badań i publikowania ich wyników, co jest Jego atutem, i ta umiejętność powinna być doceniona, nawet jeśli mamy pewne zastrzeżenia dotyczące kształtowania się bodźców czy „reguł gry” wpływających na wykorzystywanie tych możliwości.

Członkowie Komisji, na podstawie przedstawionych materiałów i opinii Recenzentów, pozytywnie ocenili w trakcie dyskusji walory naukowe i aplikacyjne rozprawy habilitacyjnej, podkreślając, że stanowi ona dość istotny wkład w zakresie poznania procesów rozwoju regionów Europy Środkowo-Wschodniej, ich zróżnicowania oraz czynników i mechanizmów determinujących ten rozwój. Pozostały dorobek naukowo-badawczy, zwłaszcza aktywność w zakresie współpracy międzynarodowej, udział w konferencjach, projektach badawczych i zespołach eksperckich został oceniony jako wyróżniający się. Komisja uznała ponadto, że Habilitant odznacza się dużym potencjałem w zakresie prowadzenia samodzielnych badań naukowych w kraju i za granicą. W konkluzji członkowie Komisji stwierdzili, że dr Maciej Smętkowski spełnia kryteria ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego określone w *Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami).

Uchwała

Komisja habilitacyjna w głosowaniu jawnym, w obecności siedmiu jej członków uprawnionych do głosowania, podjęła uchwałę o wystąpieniu do Rady Naukowej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego o nadanie dr. Maciejowi Smętkowskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o Ziemi, w dyscyplinie geografia.

Wyniki głosowania: za przyjęciem uchwały – 7 osób, przeciw – 0, wstrzymujących się – 0.

Uzasadnienie

Uzasadnieniem uchwały są trzy jednoznacznie pozytywne recenzje, streszczone powyżej opinie wyrażone przez członków Komisji w dyskusji oraz wynik głosowania nad przyjęciem uchwały.

Podpisani:

przewodniczący komisji: prof. dr hab. Andrzej Wojtyna

sekretarz komisji: dr hab. Małgorzata Durydiwka

recenzent: prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz

recenzent: prof. dr hab. Andrzej Czyżewski

recenzent: prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk

członek komisji: prof. dr hab. Irena Kotowska

członek komisji: dr hab. Wojciech Dziemianowicz

.....
M. Durydiwka
.....
T. Strykiewicz
.....
A. Czyżewski
.....
A. Kowalczyk
.....
I. Kotowska
.....
W. Dziemianowicz
.....